

Kulturstrategi för Norrbotten

Bakgrund

Norrbottens län har inte någon gemensam strategi för kultur. Det har inneburit att satsningar av offentliga medel skett utan samordning och att det ibland rått lätt förvirring i kontakterna på det nationella planet. De övergripande regionala planerna (RTP och RUP) har inte föregåtts av förberedande kulturpolitiska arbeten. För att använda offentliga medel på ett effektivare sätt och finna vägar till ökad samverkan mellan kommunerna och landstinget i såväl långsiktiga som kortsiktiga satsningar har landstinget genom Division kultur och utbildning tagit initiativ till en för länet gemensam kulturstrategi. En arbetsgrupp med representanter från länets kommuner har deltagit i arbetet. Totalt har gruppen bestått av:

Åke Broström och Kjell Tegnelund/Fyrkanten, Christina Sundqvist/A-kommunerna, Lars Israelsson och Anja Taube/Kraftfält Norr, Tapio Salo/Östra Norrbotten samt Kristina Bergström, Åsa Nyberg och Majlis Granström/Nll

Arbetsgruppen har haft möten med Sametingets kulturhandläggare, ATR, Riksteatern Norrbotten, Norrbottensteatern, Sámi Téahter, Tornedalsteatern, Norrbottensmusiken, Norrbottens museum, Åtte fjäll- och samemuseum, länskonsulenten för konst, Norrbottens länsbibliotek, Sverigefinska riksförbundet, STRT och Riksförbundet Roma International.

Ett gott liv i Norrbotten för alla

Ett gott län att leva i är målet för alla aktiviteter inom den offentliga sektorn, vare sig det handlar om hälso- och sjukvård, näringsliv, utbildning eller kultur och fritid. Lika ofta beskrivs målet som ett attraktivt län och kan beskrivas i ord som ett rikt kulturliv, en aktiv fritid och en levande kulturmiljö – allt som bidrar till en regions attraktionskraft vid företagsetableringar, som skapar arbetstillfällen och påverkar människor att välja bosättningsort. För att bli en region i utveckling, behövs också ett starkt och mångsidigt kulturliv. Ett gott liv för oss norrbottningar är också ett gott liv för dem som kommer till oss, vare sig det handlar om arbete eller fritid.

Kultur har emellertid också ett egenvärde och ger upplevelser som kan delas med andra, men som ibland är alldeles unika för varje individ. Att ta del av kultur genom ett utbud eller att själv delta i kulturaktiviteter ger nya tankar och värderingar som påverkar alla delar i livet. Kulturyttringar av olika slag är också ett samhälles tryckmätare, där kritik, innovativa tankar och det mest aktuella – ibland också det mest provocativa - kan skapa en demokratisk diskussion och debatt.

Kultur har också betydelse för hälsan och välbefinnandet, något som allt mer bevisas genom medicinska och sociala forskningsresultat.

Kultur i Norrbotten är en egen sektor med många företagare och fria kulturutövare. På många håll diskuteras nu hur kultursektorn och andra näringar ska finna närmare samarbetsformer och dra fördel av varandras kompetenser. Den kreativa näringen blir allt mer en faktor i samhällsutvecklingen.

För att ge en positiv bild av vår del av världen är kulturen ett av de väsentligaste verktygen. Om vi är stolta över Norrbotten och vad länet kan erbjuda,

kan vi också med trygghet och öppenhet närma oss andra i samverkan förståelse. Inte minst gäller detta kunskaperna om vårt kulturarv och vår historia.

Strategins syfte

Syftet med en gemensam kulturstrategi för länet är att göra mål och inriktning för kommunernas och landstingets kultursatsningar tydliga och att beskriva vilka åtgärder som behövs för att nå målen.

En stark bas att värna om

I Norrbotten finns ett stort antal både kommunala och regionala kulturaktiviteter, -institutioner, -organisationer och kulturarbetare, som tillsammans utgör länets bas för kulturen. Det finns också en aktiv och stark idéell kulturverksamhet. Denna bas behöver vara stark och ge utrymme för kreativitet och brett deltagande, så att nya projekt och verksamheter kan utvecklas. Inte minst gäller detta för de nationella minoriteter som finns i länet. I basen vill vi särskilt behålla det redan goda arbetet inom följande delar:

- ett brett kulturutbud av hög kvalitet inom alla kulturområden att ta del av eller att delta i, fördelat över hela länet både på kommunal och regional nivå och i god samverkan med de nationella målen, värna också om den ”smala” kulturen, som ofta är av stor vikt för samhällsdebatten
- kultur för och med barn och ungdom
- musik/kulturskolor i kommunerna
- starka institutioner med länsuppdrag inom scenkonst och kulturarvsverksamhet, vilka samverkar med kommunerna i programutbud och aktiviteter, samt fria grupper inom scenkonstområdet
- ett kulturliv med stor bredd både lokalt och regionalt, men också med spetsverksamheter nationellt och internationellt
- en tydlig norrbottnisk profil inom kulturområdet, i samverkan med våra nationella minoriteter
- en aktiv amatörkultur inom alla områden
- en god biblioteksverksamhet på kommunal och regional nivå
- högskoleutbildning i länet inom kulturområdet
- landstingets stöd till kulturprojekt och -organisationer och ytterligare öka samverkan med kommunerna och Sametingets kulturhandläggare i det arbetet
- kulturen som aktör i den regionala utvecklingen och i arbetet med bilden av Norrbotten som ett attraktivt län.

Utvecklingsområden

För att utveckla kultursektorn i Norrbotten, behöver följande insatser påbörjas och genomföras under de närmaste åren.

- kultur ska användas som verktyg för god hälsa samt inom vård och rehabilitering

- det sociala innehållet i våra äldres liv behöver ökas, bland annat genom användning av Socialstyrelsens stimulansmedel för kulturaktiviteter
- ökad tillgänglighet till kultur, bl a genom gemensamma transporter till föreställningar och program på de scener i länet, som kan ta emot större sådana
- utvecklingen av de digitala scener, som startats i Folkets Hus´ regi, både till ökat innehåll och med kringaktiviteter
- den mångkulturella profilen i samverkan med våra nationella minoriteter och invandrare bör ökas och fördjupas
- användandet av kulturarvet som kunskapskälla och besöksmål i samverkan mellan kommunerna, länsstyrelsen, kulturinstitutionerna, idélla föreningar och besöksnäringen bör öka
- länskonstmuseiverksamhet i länet med bas i Kiruna bör pågå under 3 år i syfte att åstadkomma ett länskonstmuseum med Kiruna som lokaliseringsort
- varje elev i grundskolan och gymnasiet ska nås av minst en kulturaktivitet per läsår i samverkan med institutioner, fria grupper och enskilda kulturarbetare, aktiviteter att delta i ska prioriteras framför rena föreställningar
- kulturens bör vara en genomgående del i utbildning på alla nivåer och kompetensutveckling inom kulturområdet erbjudas lärare och skolpersonal
- samarbete mellan kommunerna i skolornas kulturverksamhet behöver ökas bland annat i aktiviteter och marknadsföring
- ungdomars delaktighet och påverkansmöjligheter på kulturutbudet och –aktiviteterna bör öka genom att stärka ungdomsråd, elevråd och ungdomsorganisationer och utarbeta metoder att skaffa kunskap om vilken kultur ungdomarna vill delta i.
- aktiviteterna i kulturskolorna i samverkan med länskulturinstitutionerna behöver ökas och musik/kulturskolor finnas i varje kommun
- fortsatt stärkning av länskulturinstitutionerna bör ske med verksamhet i hela länet
- fria grupper och enskilda kulturarbetare bör finnas med både i det lokala och det regionala kulturutbudet
- samverkan mellan kommunerna, länsinstitutionerna och våra nationella minoriteters institutioner, främst Ájtte fjäll- och same-museum och Sámi Téahter bör ökas
- fortsatt utveckling av samverkan mellan länets kommunala och regionala bibliotek
- att samråden utökas mellan kommunerna, landstinget och Same-tinget vid beredning av stöd till projekt och verksamheter

- möjligheterna till högre utbildning i länet inom kultursektorn bör vidmakthållas och utvecklas, både den som finns inom scenkonsten vid Musikhögskolan i Piteå och Teaterhögskolan i Luleå samt ny sådan inom konstvetenskap
- öka det internationella samarbetet, främst i Barents-regionen och med EU:s medlemsländer
- öka samverkan mellan och aktiviteter i länets tre världsarvsområden
- folkbildningens roll och uppdrag behöver tydliggöras både lokalt och regionalt och samverkan mellan landsting och kommuner som bidragsgivare öka
- stöd till uppfattningen om kulturen som kreativ näring behöver förankras och arbete göras för att antalet företagare med utvecklande verksamhet inom kulturen i länet ska öka
- tydliggöra kultursektorns del i den regionala utvecklingen och betydelse för livsmiljö och företagsetableringar genom projekt och undersökningar och låta kulturen vara en naturlig del i det lokala och regionala utvecklingsarbetet.

Tidsplan och uppföljning

Kulturstrategin i denna form gäller från och med 1 januari 2009 till och med 31 december 2010. Under hösten 2010 sker en utvärdering av uppnådda resultat och en revidering av strategin.

Årsvis uppföljningar görs kommunvis och sammanställs av Division kultur och utbildning.

Uppföljningar görs mot varje angivet mål, kvantitativa och – där så är möjligt – effekter av aktiviteterna. Mall för jämförbar rapportering utarbetas.

Fortsatt arbetsprocess

På såväl nationell, som regional och lokal nivå görs insatser inom kulturområdet. Alla nivåer samverkar för att så effektiva resultat som möjligt ska bli följden. Det innebär att:

- denna strategi fastställs i alla länets kommunstyrelser samt i landstingsstyrelsen
- varje kommun samt landstinget i sina planer de kommande tre åren anger tydliga och mätbara mål inom kulturområdet utifrån ovan angivna strategi
- årliga avstämmningar av strategin vid ett gemensamt tillfälle varje år, då också samverkansformerna kan utökas och tydliggöras (landstingets Division kultur och utbildning är sammankallande)
- att minst en årlig dialog förs med staten (Statens kulturråd) kring länets kulturverksamhet, de statliga satsningarna och uppnådda effekter och att motsvarande dialog förs med Sametingets kulturutskott
- att en kartläggning av länets kultursektor görs under 2009 som grund för fortsatt statistik

31 MARS 2009